

Διαπροσωπική επικοινωνία στο Νηπιαγωγείο

Βασίλης Α. Πανταζής

Οι νέες εξελίξεις στο επάγγελμα του/της Νηπιαγωγού συνδέονται κατ'αρχήν με την εγκατάλειψη των στερεοτύπων και των εξιδανικευμένων προτύπων, τη θέση των οποίων πρέπει να πάρει οριστικά η άρτια επιστημονική κατάρτιση. Επιστημονικότητα δε σημαίνει με κανένα τρόπο την εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με ένα διδακτικό μοντέλο και την ικανότητα εφαρμογής του στη σχολική πράξη. Οι υποψήφιοι Νηπιαγωγοί είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσουν σφαιρικά την προβληματική του Νηπιαγωγείου και να ευαισθητοποιηθούν προς όλους τους παράγοντες που εμπλέκονται στη σχολική πραγματικότητα.

Η εκπαίδευση των υποψηφίων Νηπιαγωγών σε θέματα ψυχολογίας, παιδαγωγικής, κοινωνιολογίας, η κατάρτισή τους σε θέματα σχεδιασμού, οργάνωσης και εφαρμογής της διδασκαλίας και η κατοχή του αντίστοιχου επιστημονικού χώρου αποτελούν το θεωρητικό σκέλος της μόρφωσής τους. Μία πλήρης ωστόσο προετοιμασία για το δύσκολο έργο τους προϋποθέτει και μια πλούσια πρακτική εξάσκηση που θα αγκαλιάζει όλες τις μορφές των Νηπιαγωγείων και τα παιδιά όλων των κοινωνικών και πολιτισμικών τάξεων. Και για να είναι καρποφόρα όλη η πρακτικο-θεωρητική κατάρτιση, τα δύο σκέλη – θεωρία και πράξη – θα πρέπει να βρίσκονται σε σχέση ανατροφοδότησης και αρμονικής συνεργασίας. Για τον σκοπό αυτό η εκπαιδευτική πράξη θα πρέπει να ανατρέχει στη θεωρία, η οποία είναι σε θέση να βοηθήσει στην αναζήτηση λύσεων, όταν απορρέει από τη σχολική πράξη και καταλήγει σε αυτήν. Υπό διαφορετικές συνθήκες, και η θεωρία πελαγοδρομεί και η πράξη μένει αβοήθητη.

Σήμερα, με το τέλος των σπουδών και τη λήψη του πτυχίου, κανείς δεν αισθάνεται ολοκληρωμένος και τέλειος για τη δουλειά του, αφού και αυτός ο γνωστικός τομέας του ανθρώπου δεν είναι *στατικός*, αλλά βρίσκεται σε *δυναμική εξέλιξη*. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για την πρακτικό-θεωρητική κατάρτιση των υποψηφίων Νηπιαγωγών, η οποία διαμορφώνει συνεχώς τις αντιλήψεις και τις στάσεις της.

Η πρακτική κατάρτιση των υποψηφίων Νηπιαγωγών θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από ευελιξία και δυνατότητα αναπροσαρμογής, επειδή προκύπτουν συνεχώς νέα παιδαγωγικά και κοινωνικοπολιτισμικά δεδομένα. Το ζεύγος – εν ενεργεία Νηπιαγωγός και υποψήφιος-α Νηπιαγωγός – θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα από κοινού να ικανοποιήσει τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών. Ο/Η εν ενεργεία Νηπιαγωγός θα πρέπει όμως να παραμένει σταθερός-ή και στην εκπλήρωση των σκοπών και των στόχων του καθημερινού του/της προγράμματος.

Όταν δύο άνθρωποι βρίσκονται μαζί σε ένα χώρο, συμπεριφέρονται κατά κανόνα διαφορετικά από ό,τι θα συμπεριφερόταν ο καθένας αν ήταν μόνος του, αφού είναι φυσικό η παρουσία του ενός να ασκεί επίδραση στον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύει τον ρόλο του ο άλλος. Σε ένα οργανωμένο σύστημα συμπεριφοράς η αλληλενέργεια και η κοινή ή παράλληλη δράση των ατόμων βρίσκονται σε τέτοια συνάρτηση μεταξύ τους, ώστε η αλληλεπίδραση να καθίσταται φυσική και αναπόφευκτη. Με την έννοια αυτή η συμπεριφορά των ατόμων της σχολικής τάξης επηρεάζεται από όλο το πλέγμα των διαπροσωπικών σχέσεων που αναπτύσσονται στα πρόσωπα της ομάδας, το οποίο βεβαίως και επηρεάζει με τη σειρά της. Με αυτό τον τρόπο οι αλληλεπιδράσεις και οι αλληλοκαθορισμοί δεν έχουν σοβαρές επιπτώσεις μόνο στη συμπεριφορά, αλλά επηρεάζουν γενικότερα την προσωπικότητα των μελών της ομάδας.

Αλληλεπιδρώντες εταίροι του/της εν ενεργεία Νηπιαγωγού είναι οι μαθητές και οι υποψήφιοι Νηπιαγωγοί. Και οι τρεις πλευρές απαρτίζουν από κοινού την ομάδα του Νηπιαγωγείου. Οι απόψεις του/της Νηπιαγωγού και ο τρόπος σκέψης και δράσης του/της επηρεάζουν τους μαθητές και τους/τις υποψήφιους Νηπιαγωγούς. Για την επιτυχία της πρακτικής μάθησης και της δημοκρατικής συμπεριφοράς στο Νηπιαγωγείο θα πρέπει ο/η εν ενεργεία Νηπιαγωγός να είναι ο *Moderator* και συνδιοργανωτής της διδασκαλίας, να έχει βοηθητική και υποστηρικτική λειτουργία.

Οι φοιτητές/φοιτήτριες χρειάζονται κάποιον που να τους βοηθά να συμμετέχουν ενεργητικά στην πορεία της πρακτικής μάθησης.

: Να αξιολογεί τις εργασίες τους, να τους ανατροφοδοτεί με σχόλια, να τους δίνει οδηγίες για περαιτέρω διερεύνηση, να προτείνει στον καθένα αποτελεσματικές πρακτικές μεθόδους, να τους βοηθάει να έρχονται σε αλληλεπίδραση με το διδακτικό υλικό, να οργανώνει την αλληλεπίδραση μεταξύ τους, να φροντίζει να αξιοποιούνται οι υπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες τους κ.λπ. Εκείνο που πρέπει να τονίσουμε είναι ότι ο/η εν ενεργεία Νηπιαγωγός θα πρέπει να είναι ένας *μεσολαβητής* ανάμεσα στο μορφωτικό του αγαθό, τους μαθητές του και τους/τις υποψήφιους-ες Νηπιαγωγούς.